

Una sobirana ensopegada

El tercer referèndum per la independència del Quebec haurà d'esperar. El principal partit sobiranista, el Partit Quebequès (PQ), partidari de la separació del Canadà, ha obtingut el pitjor resultat des de 1970 en les eleccions a l'Assemblea Nacional, que es van celebrar el passat 26 de març. El PQ ha passat de la segona a la tercera posició en l'arc parlamentari i s'ha vist superat clarament per l'Acció Democràtica (ADQ) de Mario Dumont. Fa uns mesos, quan els sondeigs li eren més favorables, la presidenta del PQ, Monique Richard (vegeu l'entrevista apareguda en l'exemplar 1.147 del TEMPS) havia anunciat que si el seu partit guanyava aquestes eleccions convocarien un tercer referèndum; una promesa que, de fet, el líder del PQ i principal cap de llista d'aquest partit en les eleccions, André Boisclair, va mantenir durant la recent campanya electoral.

Ara, però, la nova correlació de forces al Quebec farà molt més difícil aquesta opció, almenys a curt termini. Ambdós, el guanyador de les eleccions, el liberal Jean Charest, actual primer ministre, i Mario Dumont, la

La davallada del Partit Quebequès en les eleccions celebrades el passat 26 de març, tanca la porta, ara per ara, a la celebració d'un tercer referèndum per separar el Quebec del Canadà.

L'autonomista Mario Dumont, la gran revelació, es perfila com l'home clau de la governabilitat.

gran revelació, han deixat clar que una nova consulta a la ciutadania en aquest sentit és inviable. Dumont, que en el referèndum de 1995 va apostar pel "sí"

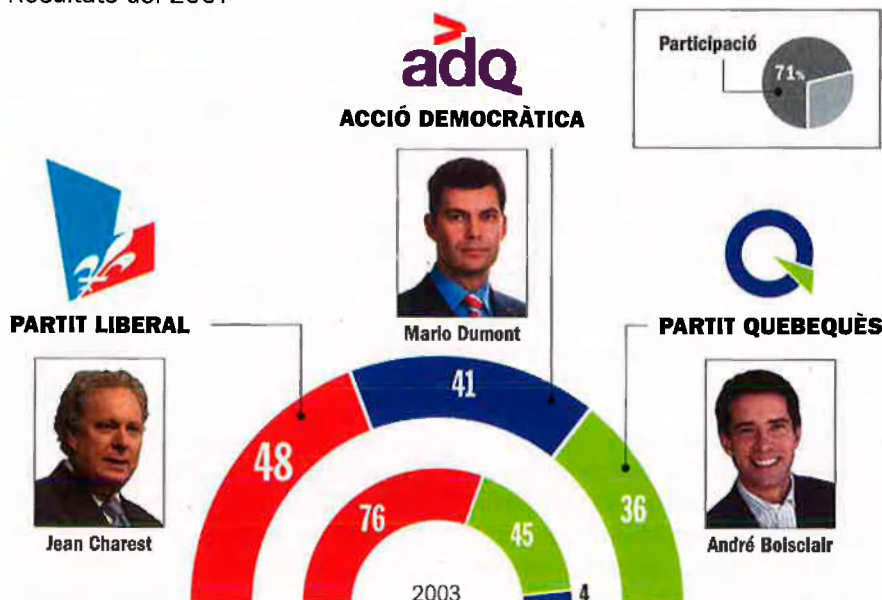
a la separació, va preferir deixar de banda aquesta qüestió després d'aquella consulta i va centrar el seu programa electoral en temes de caràcter més social. La proposta de l'ADQ és ara reconduir el tema sobiranista cap a una opció més "autonomista", és a dir, incrementar l'autogovern del Quebec però sense sortir del Canadà.

Així, després de saber-se els resultats definitius, Mario Dumont va anunciar l'inici d'una nova era al Quebec. "Aquest resultat expressa un profund desig de canvi, desig d'un govern que faci menys política i dediqui més energies a vetllar pel dia a dia dels ciutadans", va declarar el líder d'ADQ. L'ascens de Dumont ha representat una veritable sorpresa al Quebec, no debades en les anteriors eleccions legislatives del 2003 només havia obtingut quatre diputats. El fet de tenir només 36 anys i liderar un partit amb pocs recursos i no gaires candidats de nivell li posava les coses difícils. Tanmateix, un discurs centrat en el paper de la nova immigració, l'anomenada mesura dels "acomodaments raonables", considerada populista per molts experts, i sobretot la gran actuació que va tenir en l'únic debat televisat de la campanya, van fer créixer el vot de Dumont com l'escuma. A banda d'això, alguns analistes assenyalen que la promesa feta fa unes setmanes pel primer ministre canadenc, el conservador Stephen Harper, ideològicament molt proper a Dumont, d'augmentar la contribució de l'estat al finançament del Quebec ha pogut contribuir a decantar el vot cap a l'ADQ.

Canvi històric. Per primera vegada des de 1878 el Quebec tindrà un govern en minoria. Aquestes eleccions a l'Assemblea Nacional han canviat completament el paisatge polític quebequès: per una banda perquè cap dels dos partits que en els darrers anys s'havien alternat en el poder, el Partit Liberal (PLQ) i el Partit Quebequès, ha obtingut la majoria absoluta i també perquè el creixement de l'ADQ significa també la irrupció d'una tercera formació a la primera línia de la política i la fi del

Eleccions generals del Quebec

Resultats del 2007

bipartidisme efectiu. Mentrestant, però, al Quebec gairebé tothom té clar que les properes setmanes seran molt mogudes, sobretot perquè el primer ministre, Jean Charest, necessitarà del suport ja sigui de l'ara principal partit de l'oposició, l'ADQ, o dels sobiranistes del PQ per tirar endavant el seu projecte. "Aquesta nova assemblea posarà a prova la nostra maduresa política i el nostre sentit del deure", va declarar Charest després de les eleccions, tot afegint que tots tres partits "han d'esforçar-se per treballar junts, ja que tenen la responsabilitat comuna de defensar els interessos del Quebec".

Davant d'això, ara per ara, la majoria d'analistes polítics del Quebec coincideixen a pronosticar que, tot i que Jean Charest podrà continuar governant en minoria, qui veritablement marcarà la línia serà Mario Dumont, el líder d'ADQ. No debades, els 41 diputats obtinguts per Dumont, sobre 125 possibles, el converteixen oficialment en el cap de l'oposició i en l'home que tindrà la clau de la governabilitat. Els grans perdedors d'aquests comicis han estat, sens dubte, el Partit Liberal, que ha perdut la majoria absoluta i ha passat dels 76 diputats recollits en les eleccions del 2003 a tenir-ne ara 48, i sobretot el Partit Quebequès, que ha passat de 45 diputats a 36. Aquests resultats, a més, han servit també per posar en dubte el futur polític de Charest, que va reconèixer que els resultats eren "un toc sever", però sobretot de Boisclair, que havia rebut moltes crítiques des de les files sobiranistes al llarg dels darrers mesos. De fet, una de les raons que, segons els experts, expliquen la davallada del PQ i l'augment de l'ADQ és el transvasament de vots del primer al segon, sobretot del segment de l'electorat format per la classe mitjana francòfona que fins ara s'havia mostrat més proper a l'opció sobiranista.

Crisi oberta. A pesar de veure's relegat a la tercera posició de l'arc parlamentari, el sobiranista André Boisclair va intentar minimitzar els resultats. "Cal tenir en compte que només uns quants escons ens separen del poder, només uns milers de vots. Però la democràcia ha parlat. Els quebequesos volen un canvi i modestament hem d'acceptar-ho", va declarar el líder del

El líder d'Acció Democràtica (ADQ), Mario Dumont, s'adreça a la militància en la seu central del partit la nit de les eleccions generals del Quebec, el dilluns 26 de març.

Baixa la participació

La crida a les urnes al Quebec s'ha caracteritzat tradicionalment per un elevat índex de participació, com ho mostra el 85% registrat en les eleccions generals de 1976 o el 93% del referèndum per la independència de 1995. Això no obstant, les eleccions a l'Assemblea Nacional celebrades el passat 26 de març van tenir un 71% de participació, percentatge que significa que per segona vegada des de 1976 l'afluència a les urnes cau per sota del 75% de l'electorat. L'any 2003 aquest índex va ser del 70,4%.

PQ en comparèixer en públic durant la nit electoral. Boisclair va anunciar una oposició "sòlida i sense concessions" a un govern que serà sotmès, segons ell, a una forta vigilància. A més, Boisclair va haver de reconèixer que un tercer referèndum per la independència és impossible a curt termini.

Sigui com sigui, tot i el missatge optimista que Boisclair ha volgut donar, a ningú no se li escapa que la seva posició dins el partit és, amb aquest revés electoral, més fràgil que mai. La majoria de diputats electes del PQ van evitar fer comentaris al respecte al llarg dels moments posteriors a les eleccions. Tot i així, alguns van deixar entreveure que les coses no seran fàcils a partir d'ara per al moviment sobiranista al Quebec. "Boisclair ha fet una bona campanya, ha fet el que havia de fer, la resta ja es veurà. Abans de tirar cap pedra contra ell, cal veure què és el que veritablement ha passat i prendre'n bona nota", va dir la diputada del PQ Agnès Maltais. Al seu torn, una altra diputada del PQ, Louise Harel, va defensar Boisclair: "Penso que André ha fet una bona campanya i que els militants i membres del PQ estan satisfets amb ell", va dir. Segons aquesta diputada, el fracàs electoral representa un missatge que els ha llençat la ciutadania del Quebec i que, en paraules seves, els exigeix modestia i obrir noves vies de comunicació amb la gent.

Xevi Camprubí